

Κάποιες ιστορίες δεν γράφονται μόνο για να διαβαστούν, αλλά για να ανοίξουν δρόμους, προς τη σκέψη, το συναίσθημα και τον διάλογο. Το παραμύθι που κρατάτε στα χέρια σας είναι μια τέτοια ιστορία. Μια αφήγηση που, με απλότητα και ευαισθησία, δίνει φωνή σε εμπειρίες που συχνά παραμένουν σιωπηλές, την προσφυγιά, τη διαφορετικότητα, την ανάγκη των παιδιών να νιώσουν ότι ανήκουν. Πρόκειται για ένα παράθυρο στον κόσμο παιδιών που αναγκάστηκαν να αφήσουν την πατρίδα τους και να ξεκινήσουν τη ζωή τους από την αρχή, σε μια νέα χώρα όπως η Ελλάδα. Μια υπενθύμιση πως όλα τα παιδιά, ανεξαρτήτως προέλευσης, χρώματος ή γλώσσας, έχουν κοινές ανάγκες για αγάπη, κατανόηση και μια θέση στον κόσμο. Μέσα από τη δύναμη της φαντασίας, τα παιδιά έρχονται σε επαφή με τον φόβο του ξεριζωμού, την ανάγκη για αποδοχή και τη σημασία της φιλίας.

11+

dodonipublications.gr

ISBN: 978-618-5615-16-1

ΓΙΩΡΓΟΣ ΜΠΟΝΤΑΣ

Η Νάζχα και το μαγικό σεντούκι

Εικόνες Wafa Chrigui

Επιμέλεια
Αριστοτέλης Ντεντόπουλος

με την υποστήριξη
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Μετανάστευσης & Ασύλου
Γενική Γραμματεία Ευρωπαίων Πολιτών &
Θεσμικής Προστασίας

**ΔΗΜΟΣ
ΒΟΪΟΥ**

Η Νάσσα
και το μαγικό σεντούκι

Σειρά: Παιδική Λογοτεχνία
1η έκδοση: Αθήνα, Ιούνιος 2025

Σχεδιασμός έκδοσης: Artshade

Απαγορεύεται η αναδημοσίευση μέρους ή όλου του κειμένου, με οποιονδήποτε τρόπο, καθώς και η διασκευή ή εκμετάλλευσή του σε θέατρο, ραδιόφωνο ή τηλεόραση χωρίς την έγγραφη άδεια του συγγραφέα. Επίσης, απαγορεύεται η αναπαραγωγή της στοιχειοθεσίας, της σελιδοποίησης, του εξωφύλλου και γενικότερα της όλης αισθητικής εμφάνισης του βιβλίου, με φωτοτυπικές ή ηλεκτρονικές ή άλλες μεθόδους σύμφωνα με το ν. 2121/1993 και τη Διεθνή Σύμβαση Βέρνης - Παρισιού που κυρώθηκε με το ν. 100/1975, χωρίς την έγγραφη άδεια του εκδότη.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΟ ΣΚΑΘΑΡΙ

Θεμιστοκλέους & Γραβιάς 15, ΤΚ 106 78, Αθήνα
t | 2130232404
e | info@toskatharibooks.gr
w | dodonipublications.gr
w | dodoniarights.gr

ISBN: 978-618-5615-16-1

ΓΙΩΡΓΟΣ ΜΠΟΝΤΑΣ

Η Νάjsμα και το μαγικό σεντούκι

Εικόνες
Wafa Chrigui

Επιμέλεια
Αριστοτέλης Ντεντόπουλος

το σκαθαρι

Χαιρετισμός

Αγαπητέ αναγνώστη,

αυτό που διαβάζεις δεν είναι απλώς ένα παραμύθι. Είναι μια γέφυρα. Ένα μονοπάτι που ξεκινά από τις σιωπηλές σκιές της απώλειας και της αναγκαστικής φυγής, και καταλήγει στο φως της ελπίδας και της αλληλεγγύης. Η «Νάζμα», η ηρωίδα αυτής της ιστορίας, δεν είναι απλώς ένα πρόσωπο της φαντασίας. Είναι η φωνή εκατοντάδων κοριτσιών που ταξίδεψαν μόνες, μέσα από σκοτάδια, κινδύνους και απώλειες, με μοναδική τους πυξίδα την επιθυμία για ζωή, ασφάλεια και αξιοπρέπεια. Πολλές από αυτές βρίσκουν καταφύγιο σε Κέντρα Φιλοξενίας Ασυνόδευτων Ανηλίκων—όπως αυτή από όπου γεννήθηκε το παραμύθι—, σε τόπους όπου η τρυφερότητα, η φροντίδα και η κοινότητα λειτουργούν θεραπευτικά.

Κάπου μέσα σ' έναν τέτοιο τόπο, κάποιος άκουσε σιωπές, παρατήρησε βλέμματα, κατέγραψε ψιθύρους και τους μετέτρεψε σε αφήγηση. Ο εκπαιδευτικός του Κ.Φ.Α.Α Πενταλόφου Δήμου Βοΐου, Γιώργος Μπόντας, δεν έπλασε απλώς μια ηρωίδα. Έδωσε φωνή σε όσες δεν πρόλαβαν ακόμη να μιλήσουν. Έγραψε με σεβασμό, τρυφερότητα και πίστη σε ό,τι ανθίζει, ακόμα και μέσα από τη

δυσκολία. Το «Μαγικό Σεντούκι» είναι το σύμβολο αυτής της μετάβασης, από τη σιωπή στην αφήγηση και από το τραύμα στη σύνδεση. Κάθε αντικείμενο του σεντουκιού κουβαλά ιστορίες που δεν χάθηκαν, αλλά πέρασαν από χέρι σε χέρι και έγιναν φως για όσες έρχονται.

Το παραμύθι αυτό είναι μια πράξη συνηγορίας. Μια πρόσκληση να δούμε αυτά τα κορίτσια όχι ως ευάλωτες «περιπτώσεις», αλλά ως φορείς δύναμης, επιβίωσης και ονείρων. Ως πρόσωπα που μπορούν και πρέπει να έχουν φωνή, χώρο και μέλλον.

Διάβασε, αγαπητέ αναγνώστη, αυτή την ιστορία με ανοιχτή καρδιά. Γιατί κάθε «Νάζμα» που βρίσκει το δικό της σεντούκι, μας θυμίζει ότι σε έναν κόσμο πληγωμένο, το πιο μαγικό δώρο είναι η συμπερίληψη και η αγάπη χωρίς όρους.

Με απέραντο θαυμασμό και αίσθημα ευθύνης σε κάθε Νάζμα αυτού του κόσμου.

Γκέλη Αρώνη

Προϊσταμένη Μονάδας Ένταξης και Υποστήριξης Ασυνόδευτων Ανηλίκων
Γενική Γραμματεία Ευάλωτων Πολιτών και Θεσμικής Προστασίας
Υπουργείο Μετανάστευσης & Ασύλου

Λίγα λόγια

Το Κέντρο Φιλοξενίας Ασυνόδευτων Ανηλίκων Πενταλόφου του Δήμου Βοΐου, ξεκίνησε τη λειτουργία του το 2019, αποτελώντας ένα κέντρο προστασίας και φροντίδας για κορίτσια που αναγκάστηκαν να εγκαταλείψουν τις πατρίδες τους, να διασχίσουν σύνορα και να φτάσουν μόνα τους σε μια νέα, άγνωστη χώρα. Ο Δήμος Βοΐου, με βαθιά αίσθηση κοινωνικής ευθύνης, έχει θέσει ως προτεραιότητα την ομαλή ένταξη αυτών των παιδιών στην κοινότητα, παρέχοντας ένα περιβάλλον ασφάλειας, εμπιστοσύνης και εξέλιξης. Η ένταξη των ασυνόδευτων ανήλικων προσφύγων είναι μια σύνθετη και ουσιαστική διαδικασία. Δεν αφορά μόνο τη στέγαση ή τη σίτιση, αλλά την καθημερινή συμβίωση, την κατανόηση και τη συνάντηση πολιτισμών. Αφορά τη συνύπαρξη. Για τον λόγο αυτό, το Κ.Φ.Α.Α Πενταλόφου έχει στελεχωθεί με εξειδικευμένο επιστημονικό, διοικητικό και υποστηρικτικό προσωπικό, που εργάζεται με αφοσίωση για τη φροντίδα, την εκπαίδευση και την κοινωνική ένταξη των κοριτσιών.

Για την ηλικιακή ομάδα 11-13 ετών, η οποία μπορεί να κατανοήσει τις προκλήσεις της ζωής, της δικαιοσύνης και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, επιλέξαμε έναν διαφορετικό τρόπο επικοινωνίας.

Ένα διαπολιτισμικό παραμύθι. Ένα παραμύθι που δεν έχει πρίγκιπες και κάστρα, αλλά μικρές ηρωίδες από διαφορετικά μέρη του κόσμου, που διεκδικούν το αυτονόητο, να ακουστούν, να εκφραστούν, να παίξουν, να πάνε σχολείο, να ονειρευτούν. Μέσα από τις εικόνες και τις ιστορίες, μικροί και μεγάλοι καλούνται να γνωρίσουν τις αξίες της ελευθερίας, της ισότητας, της ειρήνης και της ανθρώπινης αξιοπρέπειας. Να δουν με τα μάτια της καρδιάς τη δύναμη του «μαζί» και τη σημασία της αποδοχής. Αυτό το παραμύθι είναι για εκείνους και εκείνες που πιστεύουν στην παιδεία των συναισθημάτων και στη δύναμη των παραμυθιών να αλλάξουν τον κόσμο.

Θα θέλαμε να εκφράσουμε τις θερμές μας ευχαριστίες στη Γενική Γραμματεία Ευάλωτων Πολιτών και Θεσμικής Προστασίας του Υπουργείου Μετανάστευσης & Ασύλου που διαχρονικά στηρίζει το έργο μας και ιδιαίτερα στην Προϊσταμένη Μονάδας Ένταξης και Υποστήριξης Ασυνόδευτων Ανηλίκων κα. Γκέλη Αρώνη, για την άμεση ανταπόκρισή της να χαιρετήσει το παραμύθι αυτό, προσδίδοντάς του θεσμική και ηθική στήριξη με τη γνωστή της ευαισθησία. Ευχαριστούμε τις Εκδόσεις Σκαθάρι, που στέκονται πολύτιμοι συνοδοιπόροι και σε αυτήν την προσπάθεια, στηρίζοντας σταθερά τις πρωτοβουλίες του Κέντρου Φιλοξενίας με πίστη στο έργο και στον σκοπό μας.

Ιδιαίτερες ευχαριστίες απευθύνουμε στον συγγραφέα του παραμυθιού, Γιώργο Μπόντα, ο οποίος με έμπνευση, φαντασία και βαθιά ενσυναίσθηση έπλασε μια ιστορία που αγγίζει καρδιές, αναδει-

κνύοντας διακριτικά αλλά ουσιαστικά τις ανάγκες και τα όνειρα των παιδιών μας. Στον επιμελητή της έκδοσης, Αριστοτέλη Ντεντόπουλο, εκφράζουμε την ευγνωμοσύνη μας για τη διορατικότητά του και την αντικειμενική του ματιά, που χάρισε στο κείμενο δομή, συνοχή και τη σαφήνεια που του αξίζει, χωρίς να χαθεί ο συναισθηματικός του πυρήνας.

Θερμές ευχαριστίες και στην εικονογράφο, Wafa Chrigui, που κατάφερε να ζωντανέψει τις λέξεις με εικόνες γεμάτες χρώμα, αλήθεια και συμβολισμούς, μεταφέροντας στο χαρτί την εσωτερική ζωή των ηρώων με τρόπο συγκινητικό και ευαίσθητο. Ευχαριστούμε, επίσης, θερμά την ψυχολόγο του Κ.Φ.Α.Α για τον πολύτιμο οδηγό που συνέταξε, προσφέροντας σαφείς παιδαγωγικές κατευθύνσεις για τη δημιουργική και ουσιαστική αξιοποίηση του παραμυθιού σε εκπαιδευτικά περιβάλλοντα.

Τέλος, ευχαριστούμε όλους και όλες όσοι συνέβαλαν στη σύλληψη και την υλοποίηση αυτής της έκδοσης, όσους πίστεψαν σε μια μικρή ιστορία με μεγάλη ψυχή. Μια ιστορία που γεννήθηκε από αγάπη, αφουγκράστηκε την παιδική ανάγκη για ασφάλεια και ελπίδα, και φιλοδοξεί να γίνει εργαλείο ενδυνάμωσης, αποδοχής και διαλόγου.

Ανδρομάχη Μπούνα-Βάιλα

Η Επιστ. Υπεύθυνη του Κ.Φ.Α.Α Πενταλόφου, Δήμου Βοΐου

Μικρός οδηγός για μεγάλες αναγνώσεις

Κάποιες ιστορίες δεν γράφονται μόνο για να διαβαστούν, αλλά για να ανοίξουν δρόμους, προς τη σκέψη, το συναίσθημα και τον διάλογο. Το παραμύθι που κρατάτε στα χέρια σας είναι μια τέτοια ιστορία. Μια αφήγηση που, με απλότητα και ευαισθησία, δίνει φωνή σε εμπειρίες οι οποίες συχνά παραμένουν σιωπηλές, την προσφυγιά, τη διαφορετικότητα, το αίσθημα του ανήκειν. Πρόκειται για ένα παράθυρο στον κόσμο των παιδιών που αναγκάστηκαν να αφήσουν την πατρίδα τους και να ξεκινήσουν τη ζωή τους από την αρχή σε μια νέα χώρα όπως η Ελλάδα. Μια υπενθύμιση πως όλα τα παιδιά, ανεξαρτήτως φυλής, φύλου και τάξης, έχουν κοινές ανάγκες για αγάπη, κατανόηση και ασφάλεια. Μέσα από τη δύναμη της φαντασίας, τα παιδιά έρχονται σε επαφή με τον φόβο του ξεριζωμού, την ανάγκη για αποδοχή και τη δύναμη της φιλίας.

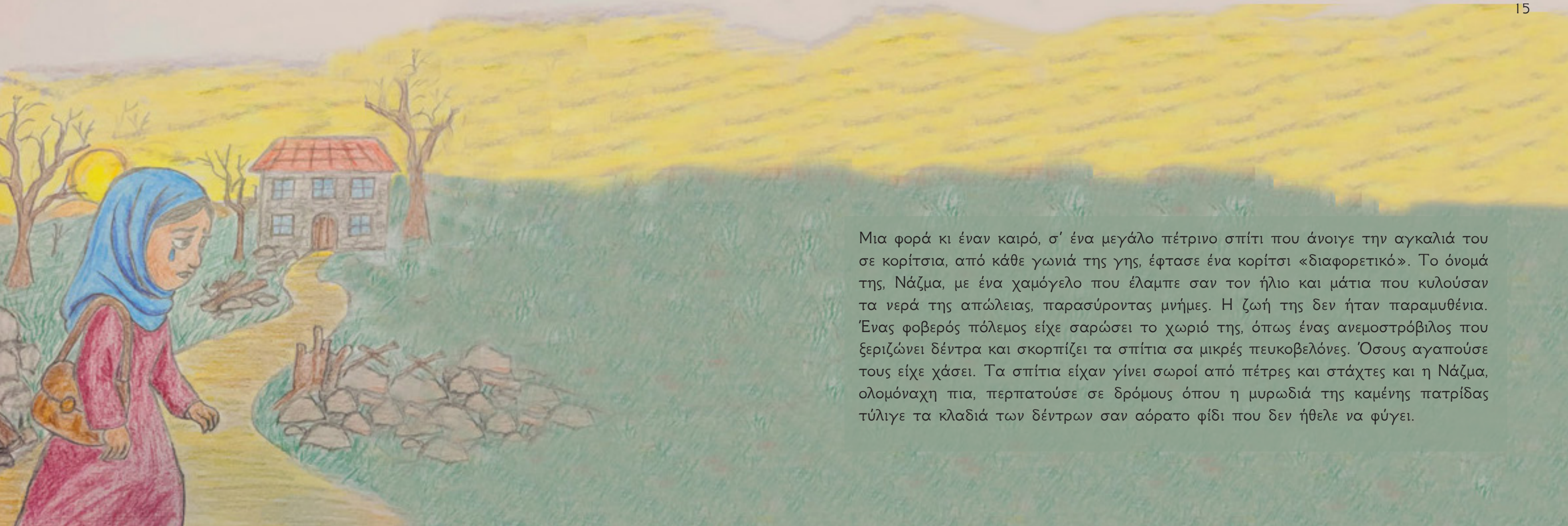
Το παραμύθι αυτό μπορεί να αποτελέσει εφαλτήριο για δημιουργικές και ουσιαστικές συζητήσεις με τα παιδιά, μέσα σε ένα πλαίσιο ασφάλειας και σεβασμού. Απευθύνεται σε γονείς και φροντιστές, αλλά και σε εκπαιδευτικούς, κοινωνικούς λειτουργούς, ψυχολόγους, κοινωνικούς επιστήμονες παιδαγωγούς, καθώς και σε φοιτητές και εκπαιδευόμενους των αντίστοιχων κλάδων, που αναζητούν

τρόπους να ευαισθητοποιήσουν τα παιδιά σε θέματα συνύπαρξης και ετερότητας. Μπορεί να αξιοποιηθεί σε ατομικό ή ομαδικό πλαίσιο στην τάξη, σε κέντρα φιλοξενίας, σε κέντρα δημιουργικής απασχόλησης και σε κάθε περιβάλλον που φιλοξενεί παιδιά.

Προτείνουμε να διαβάσετε την ιστορία μαζί με τα παιδιά, αφήνοντας χώρο για ερωτήσεις, σκέψεις και συναισθήματα. Δεν είναι απαραίτητο να έχετε όλες τις απαντήσεις, αρκεί να σταθείτε δίπλα στις απορίες τους, να αφουγκραστείτε τις αντιδράσεις τους και να ενθαρρύνετε τον διάλογο.

Καλή ανάγνωση.

Αικατερίνη Γκούντρα
Ψυχολόγος Κ.Φ.Α.Α Πενταλόφου Δήμου Βοΐου

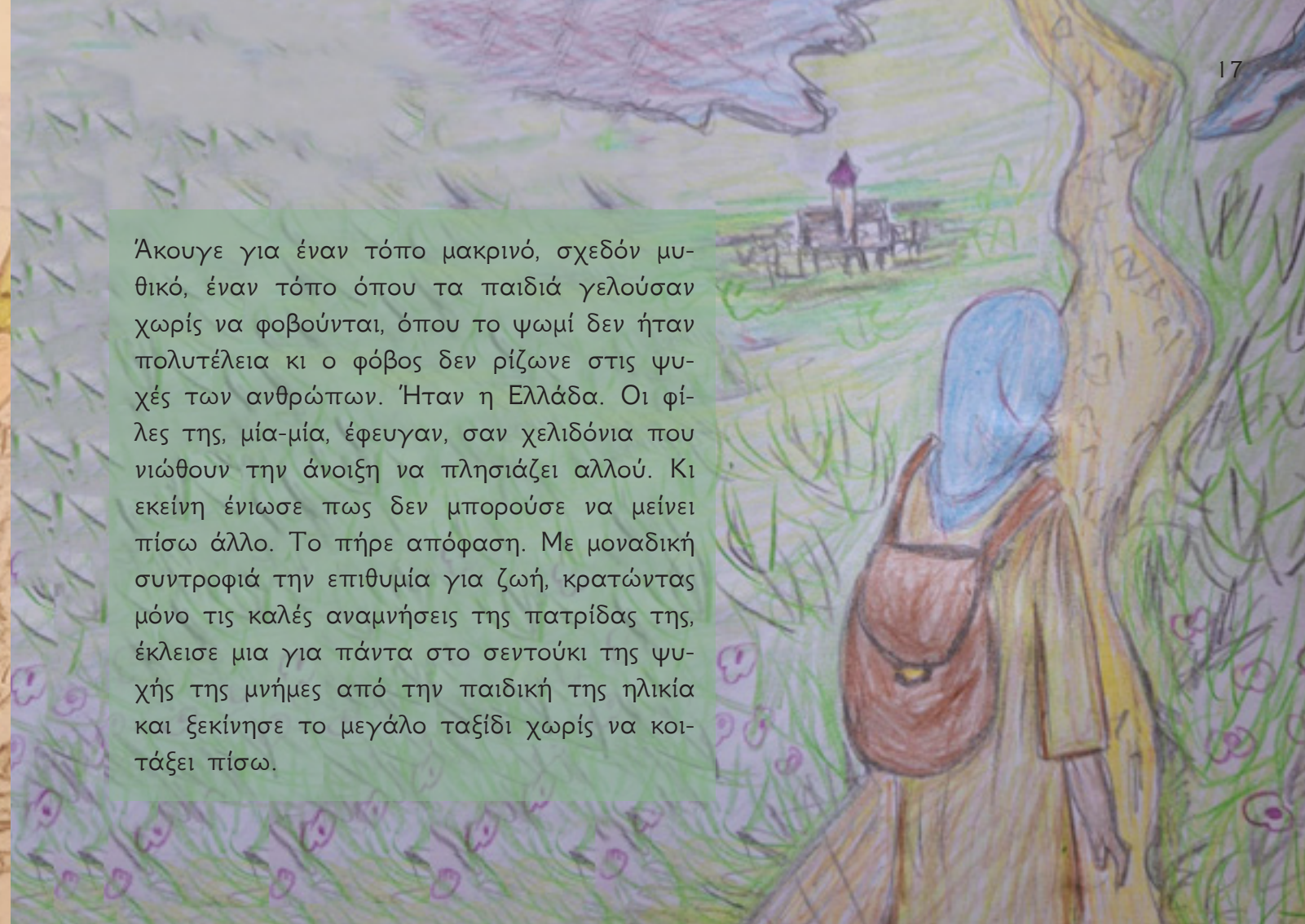

Μια φορά κι έναν καιρό, σ' ένα μεγάλο πέτρινο σπίτι που άνοιγε την αγκαλιά του σε κορίτσια, από κάθε γωνιά της γης, έφτασε ένα κορίτσι «διαφορετικό». Το όνομά της, Νάζμα, με ένα χαμόγελο που έλαμπε σαν τον ήλιο και μάτια που κυλούσαν τα νερά της απώλειας, παρασύροντας μνήμες. Η ζωή της δεν ήταν παραμυθένια. Ένας φοβερός πόλεμος είχε σαρώσει το χωριό της, όπως ένας ανεμοστρόβιλος που ξεριζώνει δέντρα και σκορπίζει τα σπίτια σε μικρές πευκοβελόνες. Όσους αγαπούσε τους είχε χάσει. Τα σπίτια είχαν γίνει σωροί από πέτρες και στάχτες και η Νάζμα, ολομόναχη πια, περπατούσε σε δρόμους όπου η μυρωδιά της καμένης πατρίδας τύλιγε τα κλαδιά των δέντρων σαν αόρατο φίδι που δεν ήθελε να φύγει.

Οι μέρες στη χώρα της ήταν σκληρές και οι νύχτες ακόμη σκληρότερες. Έτρεμε κάτω από έναν ουρανό, που ποτέ δεν της χάρισε σκέπη, έναν ουρανό ξεχασιάρη, που δεν την είδε ποτέ στ' αλήθεια. Έμαθε να ψάχνει τροφή σε ξεχασμένες γωνιές, γεμάτες σκόνη και να γίνεται ένα με τις σκιές, εκεί όπου τα μάτια των ανθρώπων δεν φτάνουν. Κάποτε, ένα χέρι την άρπαξε άγρια, και η καρδιά της σκλήρυνε στη στιγμή, μια μικρή πέτρα φυτεμένη στο στήθος της, μουσκεμένη στον τρόπο. Όμως, όπως το νερό πάντα βρίσκει τρόπο να γλιστρήσει ανάμεσα στις πέτρες, έτσι κι εκείνη ξέφυγε.

Άκουγε για έναν τόπο μακρινό, σχεδόν μυθικό, έναν τόπο όπου τα παιδιά γελούσαν χωρίς να φοβούνται, όπου το ψωμί δεν ήταν πολυτέλεια κι ο φόβος δεν ρίζωνε στις ψυχές των ανθρώπων. Ήταν η Ελλάδα. Οι φίλες της, μία-μία, έφευγαν, σαν χελιδόνια που νιώθουν την άνοιξη να πλησιάζει αλλού. Κι εκείνη ένιωσε πως δεν μπορούσε να μείνει πίσω άλλο. Το πήρε απόφαση. Με μοναδική συντροφιά την επιθυμία για ζωή, κρατώντας μόνο τις καλές αναμνήσεις της πατρίδας της, έκλεισε μια για πάντα στο σεντούκι της ψυχής της μνήμες από την παιδική της ηλικία και ξεκίνησε το μεγάλο ταξίδι χωρίς να κοιτάξει πίσω.

Μέρα και νύχτα περπατούσε, διασχίζοντας άγριες θάλασσες που άφριζαν θυμωμένες γύρω της, έτοιμες να την καταπιούν. Πέρασε από παγωμένες ερημιές, με μοναδικό σύντροφο το φεγγάρι, που έμοιαζε να την παρακολουθεί σιωπηλά. Στα σκοτεινά μονοπάτια της, συνάντησε ανθρώπους με καρδιές ζεστές σα φωτιά, μα και άλλους που ήθελαν να εκμεταλλευτούν τη μοναξιά και την αδυναμία της. Η πείνα, η δίψα και ο φόβος έγιναν οι αχώριστοι σύντροφοί της. Η Νάζμα, σα μικρό πουλάκι που, ακόμα και μέσα σε καταιγίδα, δεν παύει να χτυπά τα φτερά του, συνέχισε. Κρατούσε βαθιά μέσα της την ελπίδα, σα μικρό αναμμένο κερί που δεν άφηνε ποτέ να σβήσει. Κι όταν μετά από αμέτρητες δοκιμασίες, έφτασε στον τόπο που τόσο λαχταρούσε, στάθηκε στην άκρη του δρόμου, ανυπομονώντας να ξεκινήσει για εκείνη μια ζωή που να μοιάζει με όνειρο.

Για περίπου δύο μήνες, η Νάζμα φιλοξενήθηκε σε έναν τόπο όπου συγκεντρώνονταν κι άλλα παιδιά σαν κι εκείνη, σε ένα ελληνικό νησί. Κάθε τόσο της έλεγαν, «...λίγο ακόμη εδώ... και θα φύγεις». Οι μέρες κυλούσαν αργά, γεμάτες πρόσωπα νέα, μα η καρδιά της έμενε σφιγμένη. Κάτι μέσα της, μια φωνή που είχε μάθει να την ακούει, της έλεγε να προσέχει. Έβλεπε χαμόγελα που δεν την έπειθαν, μάτια που γυάλιζαν παράξενα. Κάποιοι, μικροί και μεγάλοι προσπάθησαν να την ξεγελάσουν. Όμως, κάθε φορά μια δύναμη μέσα της, την έκανε να καταλαβαίνει και να τρέχει μακριά, σώζοντας τον εαυτό της.

Καθώς οι μέρες περνούσαν η Νάζμα ένιωθε την απογοήτευση να βαραίνει ολοένα περισσότερο την ψυχή της. «Αυτή θα είναι η ζωή μου από εδώ και πέρα;» αναρωτιόταν σιωπηλά, κοιτάζοντας τον ουρανό. Μια ζωή περιπλάνησης, μοναξιάς, χωρίς μια γωνιά να τη χωράει, χωρίς ένα σπίτι να το νιώσει δικό της. Με τα μάτια γεμάτα προσμονή, έψαχνε γύρω της για τα ζεστά χαμόγελα και τα τρυφερά χέρια που είχε τόσο ανάγκη. Μα όπου κι αν γύριζε το βλέμμα της συναντούσε μόνο πρόσωπα κουρασμένα, μάτια βαριά, καρδιές γεμάτες με τη δική τους αγωνία. Οι στοργικοί άνθρωποι για τους οποίους είχε ακούσει, πού είχαν κρυφτεί; Αντί για αγκαλιές, έβρισκε μόνο αδιάφορες ματιές κι όσοι της άπλωναν το χέρι, το έκαναν μονάχα για να ζητήσουν κάτι πίσω. Η ελπίδα που κάποτε φώτιζε την καρδιά της, έσβηνε σαν το τελευταίο κερί σε μια εκκλησία. Κάθε βράδυ έκλεινε τα μάτια της, φυλάγοντας σφιχτά την εικόνα του σπιτιού. Μα το όνειρο απομακρυνόταν σαν παιδί που χάνεται μέσα στην ομίχλη, ώσπου να γίνει ένα με το γκρίζο τοπίο.

«Φεύγεις αύριο».

Η Νάζμα άνοιξε τα μάτια της απότομα. Δεν ήξερε αν ήταν όνειρο ή αν πράγματι κάποιος της το ψιθύρισε. Σηκώθηκε βιαστικά, ψάχνοντας με τα μάτια της τη φωνή που είχε ακούσει. Η καρδιά της χτυπούσε άτσαλα μέσα στο στήθος της, μισή πλημμυρισμένη από ελπίδα, μισή βυθισμένη στον παλιό, γνώριμο φόβο. Έφευγε. Το κουβαλούσε βάρος ολόκληρη τη μέρα. Άφηνε πίσω της ανθρώπους που έστω και για λίγο, είχαν γίνει η πρόχειρη οικογένειά της, κι έπρεπε ξανά να ξεκινήσει από την αρχή. Κι όμως, μέσα στις χούφτες της κρατούσε σφιχτά την ελπίδα της όπως κρατάει κανείς ένα πολύτιμο φυλαχτό που φοβάται μην του το πάρει ο άνεμος. Καθώς το καράβι απομακρυνόταν αργά από το λιμάνι, έκλεισε τα μάτια της και ψιθύρισε στον εαυτό της, «Ίσως αυτή τη φορά, να τα καταφέρω».

Το ταξίδι ήταν μακρύ, κουραστικό και η Νάζμα ένιωθε πως με κάθε ώρα που περνούσε, οι ελπίδες της σκορπίζονταν σα φτερά στον άνεμο. Ξεκίνησε από το νησί με μια μικρή ελπίδα, ότι ίσως το νέο της σπίτι να ήταν όπως το είχε φανταστεί. Όμως, όσο το πλοίο διέσχιζε τη θάλασσα και όσο οι δρόμοι την οδηγούσαν όλο και πιο κοντά στη στεριά, αυτή η ελπίδα έσβηνε. Η διαδρομή ήταν μακρινή και κουραστική για δύο ολόκληρες μέρες. Μετά το πλοίο, ακολούθησαν ώρες σε λεωφορεία που κυλούσαν αργά σε λόφους και στενούς, μοναχικούς δρόμους. Από το παράθυρο έβλεπε μόνο βουνά και δέντρα και κάθε φορά που περνούσαν από μια πόλη, ήλπιζε πως εκεί θα σταματούσαν. Μα το λεωφορείο συνέχιζε, πιο μακριά, σε έναν άγνωστο κόσμο.

Κατέβηκε.

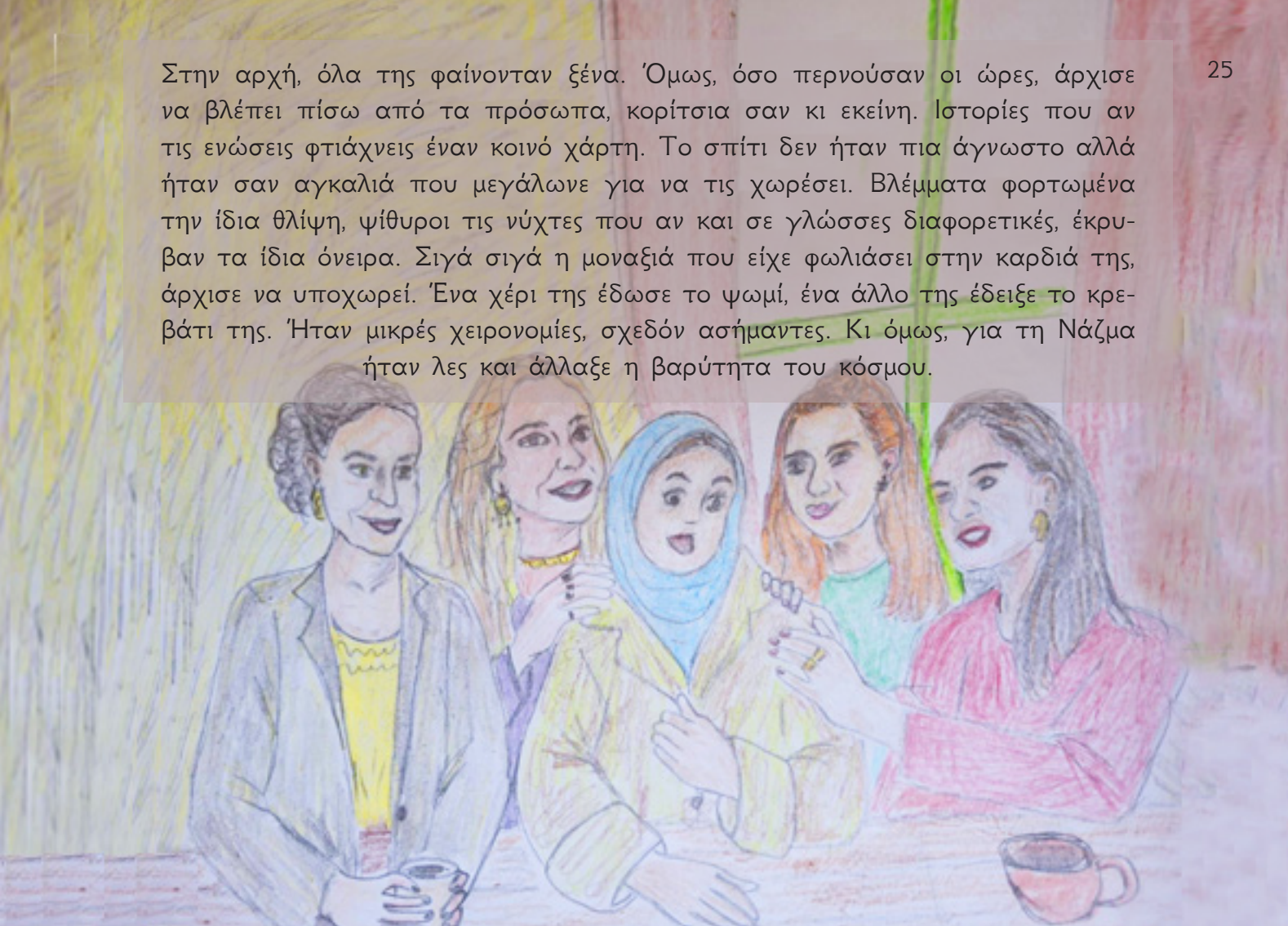
Το χωριό απλώθηκε μπροστά της, μικρό, άδειο, σαν να κράταγε την ανάσα του. Μόνο το κρύο χώμα μύριζε ζωή. Η Νάζμα τύλιξε τα χέρια γύρω από τον εαυτό της και ένιωσε πιο μόνη από ποτέ. Το σώμα της πονούσε από την κούραση, μα πιο πολύ πονούσε η ψυχή της. «Αυτό είναι το τέλος του ταξιδιού μου;» αναρωτιόταν.

Όλα αυτά τα χιλιόμετρα, όλα αυτά τα όνειρα, μόνο για να καταλήξω σε ένα χωριό που κανείς δεν το γνωρίζει; Ένιωθε πως η μοίρα της την οδηγούσε σε τόπους ξένους, απάτητους απ' την επιθυμία της. Δεν είχε σταθμό, μόνο μια πορεία χαραγμένη από άλλους.

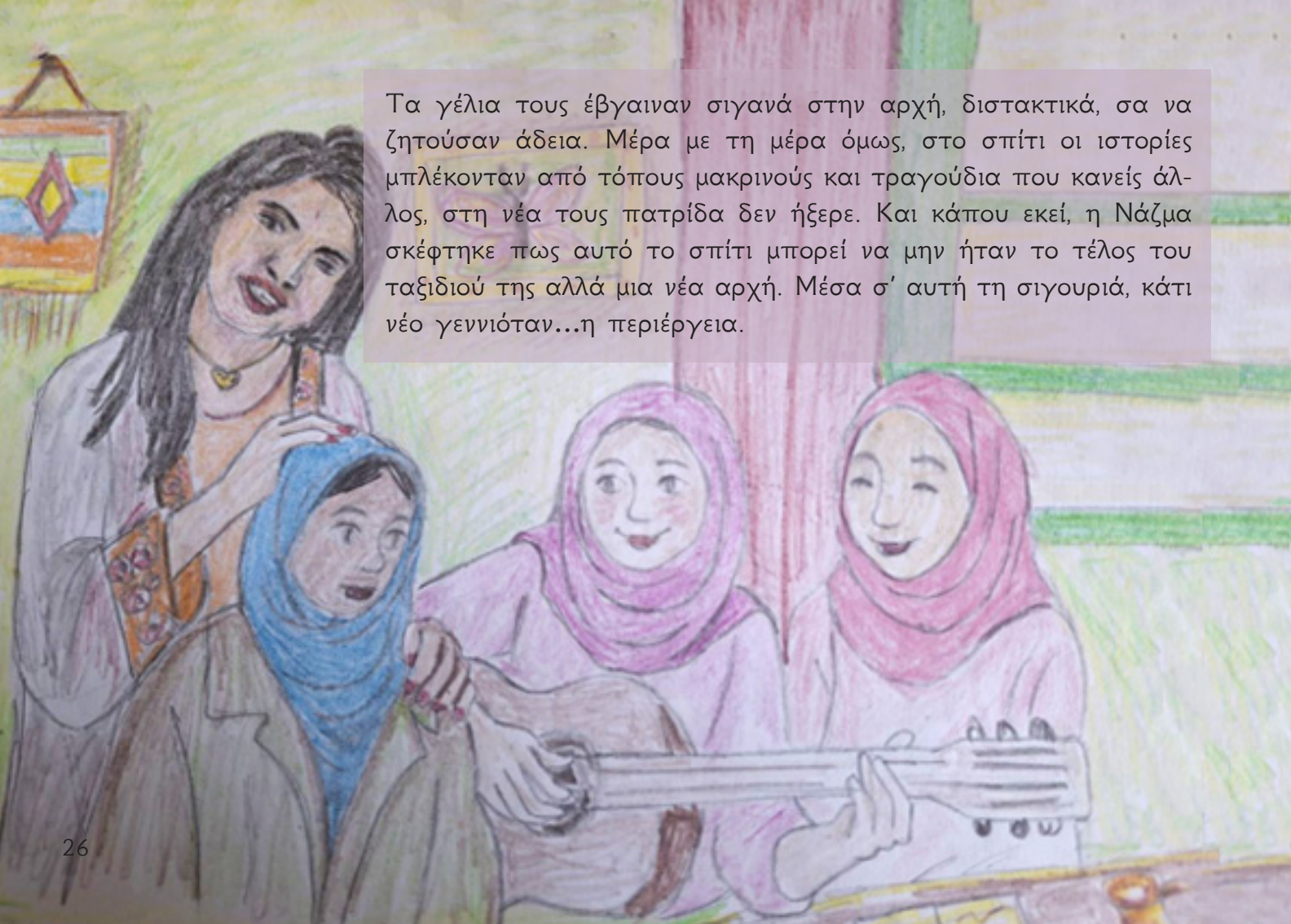
Ένα καλωσόρισμα στην είσοδο του μεγάλου σπιτιού, με χαμόγελα που έλαμπαν και χέρια απλωμένα σα φτερά, άρχισαν κάπως να ηρεμούν το μέσα της. Η καρδιά της χτυπούσε δειλά· μπορούσε άραγε να εμπιστευτεί τούτη τη νέα αρχή; Κι όμως η ζεστασιά στις φωνές δεν είχε ψεύτικο χρώμα. Έμοιαζε με αλήθεια που περίμενε υπομονετικά τη στιγμή, να ξαναγεννηθεί. Ήταν απαλή, σαν το πρώτο φως της αυγής. Μια γυναίκα με καστανά μάτια και ήρεμη φωνή, της χάιδεψε τα μαλλιά και της φόρεσε στους ώμους ένα βαρύ, μάλλινο παλτό που μύριζε σπίτι. «Θα κρυώνεις εδώ πάνω», της είπε με γλυκύτητα και η Νάζμα, που δεν γνώριζε τι θα πει φροντίδα χωρίς αντάλλαγμα, ένιωσε ένα παράξενο ρίγος να τη διαπερνά. Είναι άραγε αυτό που λένε... θαλπωρή;

Στην αρχή, όλα της φαίνονταν ξένα. Όμως, όσο περνούσαν οι ώρες, άρχισε να βλέπει πίσω από τα πρόσωπα, κορίτσια σαν κι εκείνη. Ιστορίες που αν τις ενώσεις φτιάχνεις έναν κοινό χάρτη. Το σπίτι δεν ήταν πια άγνωστο αλλά ήταν σαν αγκαλιά που μεγάλωνε για να τις χωρέσει. Βλέμματα φορτωμένα την ίδια θλίψη, ψίθυροι τις νύχτες που αν και σε γλώσσες διαφορετικές, έκρυβαν τα ίδια όνειρα. Σιγά σιγά η μοναξιά που είχε φωλιάσει στην καρδιά της, άρχισε να υποχωρεί. Ένα χέρι της έδωσε το ψωμί, ένα άλλο της έδειξε το κρεβάτι της. Ήταν μικρές χειρονομίες, σχεδόν ασήμαντες. Κι όμως, για τη Νάζμα ήταν λες και άλλαξε η βαρύτητα του κόσμου.

Τα γέλια τους έβγαιναν σιγανά στην αρχή, διστακτικά, σα να ζητούσαν άδεια. Μέρα με τη μέρα όμως, στο σπίτι οι ιστορίες μπλέκονταν από τόπους μακρινούς και τραγούδια που κανείς άλλος, στη νέα τους πατρίδα δεν ήξερε. Και κάπου εκεί, η Νάζμα σκέφτηκε πως αυτό το σπίτι μπορεί να μην ήταν το τέλος του ταξιδιού της αλλά μια νέα αρχή. Μέσα σ' αυτή τη σιγουριά, κάτι νέο γεννιόταν...η περιέργεια.

Η επιθυμία να εξερευνήσει το άγνωστο, κυρίευε τον αρχικό της φόβο. Έτσι, με βήματά που την οδηγούσαν μόνα τους, βρέθηκε σε μια γωνιά του σπιτιού που δεν είχε προσέξει πριν. Ένα παλιό σεντούκι στεκόταν εκεί, ξεχασμένο. Κάτι σκίρτησε μέσα της, ένιωσε πως ό,τι υπήρχε μέσα, καλούσε μονάχα αυτή. Με προσοχή σήκωσε το σκέπασμα και αντίκρισε έναν μικρό θησαυρό, κάποια αντικείμενα. Τα έπιανε βιαστικά και σύντομα κατάλαβε πως προέρχονται από κορίτσια που είχαν βρεθεί εκεί πριν από αυτήν. Κορίτσια από διάφορα μέρη, που όπως κι εκείνη, είχαν ταξιδέψει με την ίδια ελπίδα, για μια νέα αρχή. Ένα υφαντό από την Αφρική, μια μικρή κούκλα από τη Συρία, ένα βιβλίο με γράμματα που δεν ήξερε να τα διαβάζει. Άγγιζε κάθε αντικείμενο με δέος, ανακαλύπτοντας μικρά κομμάτια ενός κόσμου που δεν είχε γνωρίσει ποτέ.

Ανάμεσα στα πολύχρωμα υφάσματα και στις ξεχασμένες αναμνήσεις, η Νάζμα είδε ένα κουτί. Ήταν μικρό, ξύλινο, με ένα μαραμένο λουλούδι σκαλισμένο στο καπάκι του. Ταλαιπωρημένο, σα να ταξίδεψε. Το κράτησε απαλά και το άνοιξε με προσοχή. Στο εσωτερικό του μια μικρή, υφασμάτινη κούκλα, με στραβό χαμόγελο, ένα κουμπί για μάτι και λίγες ραφές που μόλις κρατούσαν το σώμα της. Δίπλα της, ένα χαρτάκι διπλωμένο ξανά και ξανά. Το ξεδίπλωσε προσεκτικά και άρχισε να το διαβάζει. Τα γράμματα ήταν αδέξια, σα να γράφτηκαν από χέρια που έτρεμαν, όμως τα λόγια, είχαν μια αλήθεια που της έσφιξε την καρδιά.

«Αν κρατάς αυτή την κούκλα, ίσως νιώθεις όπως ένιωθα κι εγώ, όταν έφτασα εδώ. Δεν ήθελα να μείνω. Δεν ήθελα να μιλήσω σε κανέναν. Όλα μου φαινόταν ξένα, παγωμένα, χωρίς αγάπη. Οι μέρες περνούσαν και κάθε βράδυ κοιτούσα το ταβάνι και σκεφτόμουν "Γιατί εδώ; Γιατί εγώ;" Αυτή την κούκλα την έφερα από την πατρίδα μου. Την είχα ράψει με τη γιαγιά μου, μια μέρα που δεν είχαμε τίποτα να φάμε, αλλά είχαμε ακόμα ελπίδα. Όταν ήρθα εδώ, την έκρυψα. Ήταν πολύ πονεμένο το βλέμμα της για να την αντέξω. Όμως... κάτι άλλαξε. Μια μέρα ένα κορίτσι με ρώτησε αν ήθελα να παίξουμε. Την άλλη μέρα, κάποια με βοήθησε να βρω τα παπούτσια μου. Κι ύστερα μια γυναίκα μου έδωσε ένα ζεστό πιάτο φαγητό, χωρίς να με ρωτήσει τίποτα. Σιγά σιγά άρχισα να νιώθω, να μιλάω, να γελάω. Κι αυτή η κούκλα, που κάποτε μου θύμιζε μόνο λύπη, άρχισε να μου θυμίζει και κάτι άλλο... τη δύναμη που είχα τότε που την έραψα. Την αφήνω εδώ, όχι γιατί την ξέχασα, αλλά γιατί πια, δεν τη χρειάζομαι με τον ίδιο τρόπο. Ίσως εσύ να τη χρειαστείς τώρα. Να σου μάθει πως ό,τι μοιάζει σκοτεινό, μπορεί κάποτε να γεμίσει φως, και πως, ακόμα και μια κουκλίτσα, μπορεί να κρύβει μέσα της μια ιστορία που αλλάζει ζωές».

Τα μάτια της Νάζμα βούρκωσαν. Ήταν σαν τα λόγια αυτά να είχαν γραφτεί για εκείνη. Της θύμισαν τον δικό της φόβο, τη σιωπή της, τη δυσπιστία που της σφράγισαν την καρδιά τις πρώτες μέρες στο νησί. Η απογοήτευση που ξεχείλιζε από το γράμμα, δεν ήταν ξένη, απλώς γραμμένη με άλλα χέρια. Κι όμως, μέσα από την ιστορία αυτής της μικρής, ταλαιπωρημένης κούκλας, κατάλαβε πως η απογοήτευση δεν είναι το τέλος, είναι απλώς μια στάση στο δρόμο για κάτι καλύτερο. Έσφιξε την κούκλα στο στήθος της, σαν να κρατούσε ένα κομμάτι ελπίδας και χαμογέλασε. Ένιωθε τώρα, πως κάποια είχε περπατήσει το ίδιο μονοπάτι και είχε βρει χαρά. Κι αν τα κατάφερε εκείνη, το μπορούσε και η ίδια. Έβαλε την κούκλα πίσω στο σεντούκι και αμέσως έτρεξε στο δωμάτιό της.

Από εκείνη τη μέρα, η Νάζμα γύριζε ξανά και ξανά στο σεντούκι. Δεν ήταν πια μόνο ένα παλιό, σκονισμένο κουτί με αντικείμενα, αλλά ήταν ένας μικρός θησαυρός γεμάτος ιστορίες, ψιθύρους και μυστικά. Κάθε φορά που σήκωνε ένα αντικείμενο, ήταν σα να ξυπνούσε μια φωνή, όχι δυνατή, μα τρυφερή, σχεδόν σα να μιλούσε μέσα της. Σε μια από αυτές τις στιγμές, βρήκε ένα κομμάτι γαλάζιο ύφασμα. Ήταν μεταξωτό, απαλό σα βαμβάκι, και επάνω του λαμπύριζε ένα μικρό άστρο. Ήταν τυλιγμένο προσεκτικά με μια λεπτή κορδέλα, σα να ήθελε να προστατευτεί από τον κόσμο. Κάτω από το ύφασμα υπήρχε ένα σημείωμα διπλωμένο με φροντίδα και καθαρά γράμματα.

«Ήθελα να γίνω αστροναύτισσα. Στο ταξίδι μου ως εδώ, κάθε βράδυ κοιτάζα τον ουρανό και έψαχνα αυτό το άστρο. Ήταν το ίδιο κάθε βράδυ ή έτσι νόμιζα. Ήταν ο τρόπος μου να μη νιώθω χαμένη. Όταν έφτασα εδώ, δεν μπορούσα να κοιτάζω πια τον ουρανό. Μου θύμιζε όλα όσα είχα αφήσει πίσω. Μέχρι που ένα βράδυ, η "κυρία με τα πορτοκάλια" —έτσι τη λέγαμε— ήρθε και μου είπε, "Το άστρο σου δεν έφυγε. Απλώς είσαι εσύ που δεν σηκώνεις πια το κεφάλι". Κι εκείνη τη νύχτα το κοίταξα ξανά. Ήταν ακόμα εκεί. Δεν έγινα αστροναύτισσα, αλλά έμαθα να ονειρεύομαι πάλι. Αν το κρατήσεις αυτό το ύφασμα, να το θυμάσαι... Πάντα θα υπάρχει ένα άστρο να σε κοιτάζει».

Η Νάζμα ακούμπησε το ύφασμα στο μάγουλό της και για μια στιγμή, ένιωσε τη φωνή του παιδιού που κάποτε υπήρξε, να ψιθυρίζει όνειρα ξεχασμένα. Δεν ήξερε ακόμα τι ήθελε να γίνει αλλά ήξερε πως μπορούσε πάλι να ονειρεύεται. Και αυτό για την ώρα ήταν αρκετό. Όταν πλησίασε ξανά το σεντούκι, δεν ήξερε τι έψαχνε. Ίσως κάτι να τη συντάραζε πιο βαθιά. Ανάμεσα σε μαντίλια, μικρά κουτιά και σκόρπιες καρτ-ποστάλ, ξεχώρισε ένα λευκό κουτί με σβησμένες ετικέτες. Δεν τραβούσε το βλέμμα. Ήταν απλό, σχεδόν άψυχο, ένα κουτί φαρμάκων. Δίπλα του υπήρχε ένα μικρό φυλαχτό, ένα μπλε πετραδάκι δεμένο σε κορδονάκι, σαν αυτά που φτιάχνουν τα παιδιά με τα χέρια τους.

Η Νάζμα το πήρε στα χέρια της με προσοχή. Σηκώθηκε να φύγει αλλά κάτι την κράτησε εκεί. Κάτω από το κουτί υπήρχε ένα σημείωμα:

«Το κουτί αυτό ήταν γεμάτο όταν ήρθα. Δεν ήμουν "άρρωστη", όχι όπως οι άλλοι το φαντάζονται. Δεν ούρλιαζα, δεν έκλαιγα συνέχεια. Απλώς... δεν ένιωθα τίποτα. Ούτε χαρά, ούτε λύπη. Ήμουν σα σβησμένο φανάρι. Έτρωγα από συνήθεια, κοιμόμουν γιατί έπρεπε, χαμογελούσα για να μη με ρωτούν αν είμαι καλά. Οι γιατροί μου είπαν ότι είναι κατάθλιψη. Αυτό το κουτί ήταν το φυλαχτό μου, μόνο που αντί για προσευχές, είχε χάπια. Όταν ήρθα εδώ, τα πρώτα βράδια κοιμόμουν με το κουτί κάτω από το μαξιλάρι μου. Ήταν το μόνο που μου έδινε την ψευδαίσθηση ότι θα είμαι "εντάξει". Δεν πίστευα στους ανθρώπους, δεν πίστευα σε μένα. Μέχρι που μια μέρα, ένα κορίτσι μου άφησε στο μαξιλάρι, αυτό το μικρό πετραδάκι. "Για να θυμάσαι πως είσαι ακόμα εδώ", μου είπε. Δε θεράπευσαν τα χάπια τη θλίψη μου. Τη θεράπευσε η συντροφιά, η φροντίδα, η αποδοχή. Δε θα πετάξω το κουτί, γιατί δεν το μισώ. Το αφήνω εδώ για σένα. Για να θυμάσαι ότι η σιωπή και το βάρος στην καρδιά, δεν είναι ντροπή. Κάποια άλλη, πριν από σένα, έμαθε πώς να αναπνέει ξανά».

Κράτησε το πετραδάκι στα χέρια της και ξαφνικά δάκρυα κύλησαν στα μάγουλά της. Δεν ήξερε ακριβώς γιατί έκλαιγε. Η θλίψη που την έπνιγε στην αρχή, είχε γίνει κάτι πιο μαλακό, πιο ανθρώπινο. Κάτι που μπορούσε να γιατρευτεί. Δεν ήταν μόνο το πετραδάκι ή το γράμμα, ήταν η απόδειξη πως οι πληγές μπορούν να κλείσουν, όταν τις φροντίζει η αγάπη, πως η χαρά δε φωνάζει, μπαίνει ήσυχα μέσα από μικρές κινήσεις. Με ένα πετραδάκι, ένα βλέμμα, κάποιες λέξεις, «Είσαι ακόμα εδώ».

Η Νάζμα, αφού υποδεχόταν κάθε νέο κορίτσι που ερχόταν στο σπίτι, το έπαιρνε και το οδηγούσε στο σεντούκι και του έλεγε, «Αυτά είναι δώρα, δεν είναι για να τα πάρεις, είναι για να θυμάσαι...». Με τον καιρό, η Νάζμα άρχισε να νιώθει πως δεν ήταν απλώς περαστική, αλλά είχε γίνει μέρος μιας κοινότητας. Ένα κομμάτι μιας απρόσμενης, αλλά αληθινής οικογένειας που την στήριζε χωρίς όρους. Μπήκε στη ζωή του σπιτιού, άρχισε να συμμετέχει στις δραστηριότητες, να στέκεται δίπλα στα νέα κορίτσια, να ζωγραφίζει και να φτιάχνει μικρά δωράκια για τα γενέθλια των άλλων κοριτσιών. Η χαρά της δεν ήταν πια ξένη, ήταν δική της. Ήταν κάτι που έχτισε, σιγά σιγά, με τα χέρια της, όπως εκείνο το κορίτσι με την υφασμάτινη κούκλα.

Τότε κατάλαβε πως η μαγεία του σεντουκιού, δε βρισκόταν στα αντικείμενα που έκρυβε αλλά στον τρόπο που της άλλαξε το βλέμμα. Να βλέπει το όμορφο μέσα σε ό,τι πονά, σε ό,τι πέρασε, σε όσα όλοι κουβαλούν χωρίς να λένε. Ένα απόγευμα, καθώς ο ήλιος αγκάλιαζε το σπίτι με το φως του, που κάνει τα πάντα πιο ζεστά, η Νάζμα πλησίασε το σεντούκι, με κάτι δικό της αυτή τη φορά, ένα μικρό ζωγραφισμένο κοχύλι που είχε κρατήσει από την παραλία του νησιού απ' όπου ήρθε. Το ακούμπησε ανάμεσα στα υπόλοιπα αντικείμενα, μαζί με ένα μικρό σημείωμα.

«Το κράτησα για να θυμάμαι από πού ξεκίνησα.
Τώρα το αφήνω για σένα, που κάνεις τα πρώτα σου βήματα.
Μη σε τρομάζει η διαδρομή.
Είμαστε πολλές εδώ, πριν από σένα, όμως δίπλα σου. Και να θυμάσαι... Δεν είσαι μόνη.
Ποτέ δεν ήσουν. Ναι, πονάει στην αρχή. Μα εδώ, ο πόνος γίνεται ιστορία.
Κι η ιστορία όταν μοιράζεται, γίνεται ΦΩΣ».

ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ
Η ΝΑΖΜΑ ΚΑΙ ΤΟ
ΜΑΓΙΚΟ ΣΕΝΤΟΥΚΙ
ΤΟΥ ΓΙΩΡΓΟΥ ΜΠΟΝΤΑ
ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΘΗΚΕ
ΣΤΟ ΑΤΕΛΙΕ ARTSHADE
ΤΩΝ ΕΚΔΟΣΕΩΝ ΤΟ ΣΚΑΘΑΡΙ
ΚΑΙ ΤΥΠΩΘΗΚΕ ΤΟΝ
ΙΟΥΝΙΟ ΤΟΥ 2025

